8/01/2026

Hoe vul je de basisregistratie in?

Lunchwebinar

sam steunpunt mens en samenleving

Wettelijk kader en verplichting

De basisregistratie is **verplicht** voor elke erkende instelling voor schuldbemiddeling.

Ze maakt deel uit van het jaarverslag.

Jaarverslag bestaat uit 2 delen:

- Basisregistratie (via SAM – Limesurvey)
- Gegevens over medewerkers (via Departement Zorg - de webapplicatie schuldbemiddeling)

Registratiejaar: 1 januari 2025 – 31 december 2025

Deadline: **uiterlijk 28 februari 2026**

Doel basisregistratie

Zicht krijgen op het aantal gezinnen die het voorbije werkjaar in begeleiding, en deze cijfers proberen te duiden aan de hand van tendensen

≠ werklastmeting

Aangezien de finaliteit van deze basisregistratie erin bestaat om een zicht te krijgen op het aantal gezinnen in begeleiding, worden tussenkomsten zoals het verlenen van een juridisch advies, eenmalige tussenkomsten en de voorbereiding en/of de opmaak van een verzoekschrift collectieve schuldenregeling niet geregistreerd.

Vragenlijst

5 vraaggroepen

- Organisatiegegevens
- Het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep
- Het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij de instelling voor schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar aangesteld is
- Het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld
- Open vragen

Waar registreer ik een gezin?

Enkele nuttige vragen om jezelf te stellen?

- CSR ja/nee?
  - Nee: Cat A
  - Ja: Cat B of Cat C
- Wie is schuldbemiddelaar? (instelling / extern)
  - Instelling: Cat B
  - Extern: Cat C
- Welke modules in registratiejaar?
  - → combinatievorm

Organisatiegegevens

- Noteer de naam van je organisatie.
  - CAW Antwerpen
  - OCMW Tienen
  - OCMW-vereniging gebruiken vaak eigen benaming
- Duid het type organisatie van je erkende instelling voor schuldbemiddeling aan
- Duid de provincie aan waar je erkende instelling voor schuldbemiddeling actief is (*nieuw: Brussel is apart toegevoegd*)
- Duid aan op hoeveel locaties of antennepunten binnen het werkingsgebied je instelling voor schuldbemiddeling bereikbaar is
- *Nieuw: Duid de BIZ-regio aan waar je erkende instelling actief is.*

Het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep (Cat A)

- Budgetbegeleiding (uitsluitend)
- Budgetbeheer (uitsluitend)
- Budgetbegeleiding en budgetbeheer
- Schuldbemiddeling (uitsluitend)
- Schuldbemiddeling en budgetbegeleiding
- Schuldbemiddeling en budgetbeheer
- Schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer

‼ 1 gezin = 1 rubriek = meest volledige combinatie

Het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij de instelling voor schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar is aangesteld (Cat B)

- Zonder andere hulpverleningsmodules
- In combinatie met budgetbegeleiding
- In combinatie met budgetbeheer
- In combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer
- In combinatie met schuldbemiddeling
- In combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding
- In combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer
- In combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer

‼ 1 gezin = 1 rubriek = meest volledige combinatie

Het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld (Cat C)

- In combinatie met budgetbegeleiding
- In combinatie met budgetbeheer
- In combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer
- In combinatie met schuldbemiddeling
- In combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding
- In combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer
- In combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer

!! 1 gezin = 1 rubriek = meest volledige combinatie

Definitie budgetbegeleiding

Kernvraag: beheert het gezin zelf zijn inkomsten?

Definitie:

Budgetbegeleiding is een ondersteuningsvorm waarbij het gezin zelf zijn inkomsten en uitgaven beheert. De hulpverlener biedt advies, opvolging en structuur met als doel de financiële redzaamheid van het gezin te versterken.

Herkenbaar aan:

- focus op inzicht, vaardigheden en leren;
- de cliënt behoudt volledig het beheer over zijn inkomen;
- schulden kunnen aanwezig zijn, maar zijn geen voorwaarde.

Let op:

louter administratieve tussenkomsten (bv. betalingen uitvoeren) zijn onvoldoende om van budgetbegeleiding te spreken.

Definitie budgetbeheer

Kernvraag: neemt de instelling (gedeeltelijk) het beheer van inkomsten over?

Definitie:

Bij budgetbeheer beheert de instelling geheel of gedeeltelijk de inkomsten van het gezin via een budgetbeheerrekening. Het doel is stabiliteit en bescherming van het inkomen, met blijvende betrokkenheid, overleg en begeleiding van het gezin.

Herkenbaar aan:

- inkomsten lopen volledig of gedeeltelijk via de instelling;
- de cliënt ontvangt leefgeld;
- focus op stabilisatie van de financiële situatie;

Let op:

budgetbeheer gaat steeds gepaard met advies en ondersteuning en is meer dan een louter administratieve tussenkomst.

Definitie schuldbemiddeling

Kernvraag: worden er onderhandelingen gevoerd met schuldeisers met opvolging?

Definitie:

Schuldbemiddeling is een vrijwillige, buitengerechtelijke bemiddeling tussen cliënt en schuldeisers met het oog op haalbare afspraken over de betaling of regeling van schulden. Dit kan zowel gaan om afbetalingsplannen, kwijtscheldingen als betwisting van schulden.

De erkende instelling treedt hierbij effectief op als schuldbemiddelaar en neemt contact op met schuldeisers om tot afspraken te komen, met verdere opvolging in de tijd.

Let op:

- eenmalige tussenkomsten zonder contact met schuldeisers worden niet geregistreerd in de basisregistratie;
- ook bij beperkte intensiteit of een klein aantal schuldeisers kan er sprake zijn van schuldbemiddeling, zolang de erkende instelling effectief bemiddelt en opvolgt.

Definitie schuldbemiddeling

Afbakening t.o.v. eenmalige tussenkomsten:

Van een eenmalige tussenkomst is sprake wanneer de tussenkomst van de erkende schuldbemiddelaar *beperkt blijft tot advies of ondersteuning om het gezin op weg te zetten, zonder daadwerkelijk contact met schuldeisers.*

We spreken niet langer van een eenmalige tussenkomst, maar van schuldbemiddeling zodra de erkende instelling:

- zelf contact opneemt met één of meerdere schuldeisers, én
- verdere opvolging nodig is (bv. terugkoppeling naar de cliënt, opvolging van afspraken of betalingsplannen).

Definitie collectieve schuldenregeling

Kernvraag: is er een gerechtelijke aanstelling door de arbeidsrechtbank?

Definitie

De collectieve schuldenregeling is een gerechtelijke procedure waarbij de arbeidsrechtbank een schuldbemiddelaar aanstelt. Deze treedt op als gerechtelijk mandataris, beheert het budget van de cliënt, vertegenwoordigt de schuldeisers en werkt onder toezicht van de rechter aan een afbetalingsregeling of kwijtschelding.

Let op:

- enkel registreren vanaf de datum van toelaatbaarheid;
- voorbereidende dossiers zonder aanstelling tellen niet mee;
- tijdens de procedure verliest de cliënt tijdelijk het beheer over zijn inkomsten.

Veelvoorkomende twijfelgevallen

- Meerdere modules in één jaar? Registreer in de combinatievorm.
- Twijfel tussen begeleiding en beheer? Kijk wie het inkomen beheert.
- Weinig contactmomenten? Kijk naar aard van de tussenkomst, niet naar intensiteit.

→ Bij blijvende twijfel: maak intern een gemotiveerde keuze en hanteer die consequent.

Oefencasus

Een gezin startte met budgetbeheer in maart 2025. In oktober 2025 blijkt dat het gezin schulden heeft en je onderhandelt een afbetalingsplan met de schuldeisers.

Je registreert dit gezin onder de rubriek **“schuldbemiddeling en budgetbeheer”.**

Een gezin is in schuldbemiddeling en wordt tegelijk ondersteund in het versterken van financiële vaardigheden (zonder overname van het beheer van de inkomsten).

Dit gezin registreer je onder: **“schuldbemiddeling en budgetbegeleiding”.**

Oefencasus

Een gezin is in het begin van het jaar nog in vrijwillige schuldbemiddeling en gaat in de loop van het jaar over naar een gerechtelijke procedure (collectieve schuldenregeling).

Je helpt met de opmaak van het verzoekschrift, maar een externe advocaat-schuldbemiddelaar wordt aangesteld als bemiddelaar

Dit gezin registreer je onder: collectieve schuldenregeling, waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld, in combinatie met schuldbemiddeling.

Open vragen

- Welke tendensen merk je op in het profiel van cliënten?
- Welke tendensen merk je op in de schuldenproblematiek?
- *Nieuw: Welke beleidsveranderingen binnen lokale besturen of op Vlaams of federaal niveau merk je op die een invloed hebben op de instroom van cliënten, de aard van de hulpvragen of de werking en continuïteit van je dienst? Licht toe.*
- Welke beleidssignalen voor de schuldenproblematiek wil je vanuit je praktijkervaring nog meegeven?

‼ Deze vragen gaan over wat organisaties het afgelopen jaar opviel. Het zegt niets over de effectieve cijfers inzake cliëntprofielen of schuldoorzaken → vijfjaarlijkse uitgebreide registratie.

Tips open vragen

De open vragen peilen naar **organisatiebrede tendensen**, niet naar individuele casussen.

- baseer je op waarnemingen over meerdere dossiers;
- ook beperkte ervaring kan waardevolle signalen opleveren;
- het gaat om duiding, niet om statistische onderbouwing.

Enkele zinnen volstaan (2-5), concrete voorbeelden worden aangemoedigd.

Top 5 valkuilen

1. Gezinnen vergeten
2. Dubbel tellen
3. Eenmalige tussenkomst toch registreren
4. Verkeerde combinatievorm kiezen: let goed op het verschil tussen Cat B (CSR + eigen aanstelling) en Cat C (CSR + externe schuldbemiddelaar).
5. Voorbereiding CSR toch meetellen: enkel registreren vanaf toelaatbaarheid.

Praktische vragen

Ons bestuur beschikt over een aparte dienst schuldbemiddeling. Ook op andere plaatsen in ons bestuur is men bezig met budget- en schuldhulpverlening. Moet alleen de dienst schuldbemiddeling registreren?

Neen, alle dossiers met budget- of schuldhulpverlening dienen te worden geregistreerd.

Waarom word ik na indiening gecontacteerd over mijn registratiegegevens?

Om fouten te vermijden, worden de cijfers gecontroleerd.

Wanneer de geregistreerde aantallen ongeveer **30% afwijken van het voorgaande jaar**, wordt gevraagd om een toelichting. Dit laat toe om vergissingen op te sporen, of om inhoudelijke verklaringen voor stijgingen of dalingen mee te nemen in de analyse.

Limesurvey

Kan ik terugkeren naar een vorige vraag?

Je kan in de Limesurvey terugkeren naar een vorige vraag via de knop

Deze knop vind je **linksonder** op elke pagina.

Limesurvey

Later hervatten - opslaan

- Je klikt rechtsboven op de knop Hervat later
- Je komt terecht op volgende pagina:

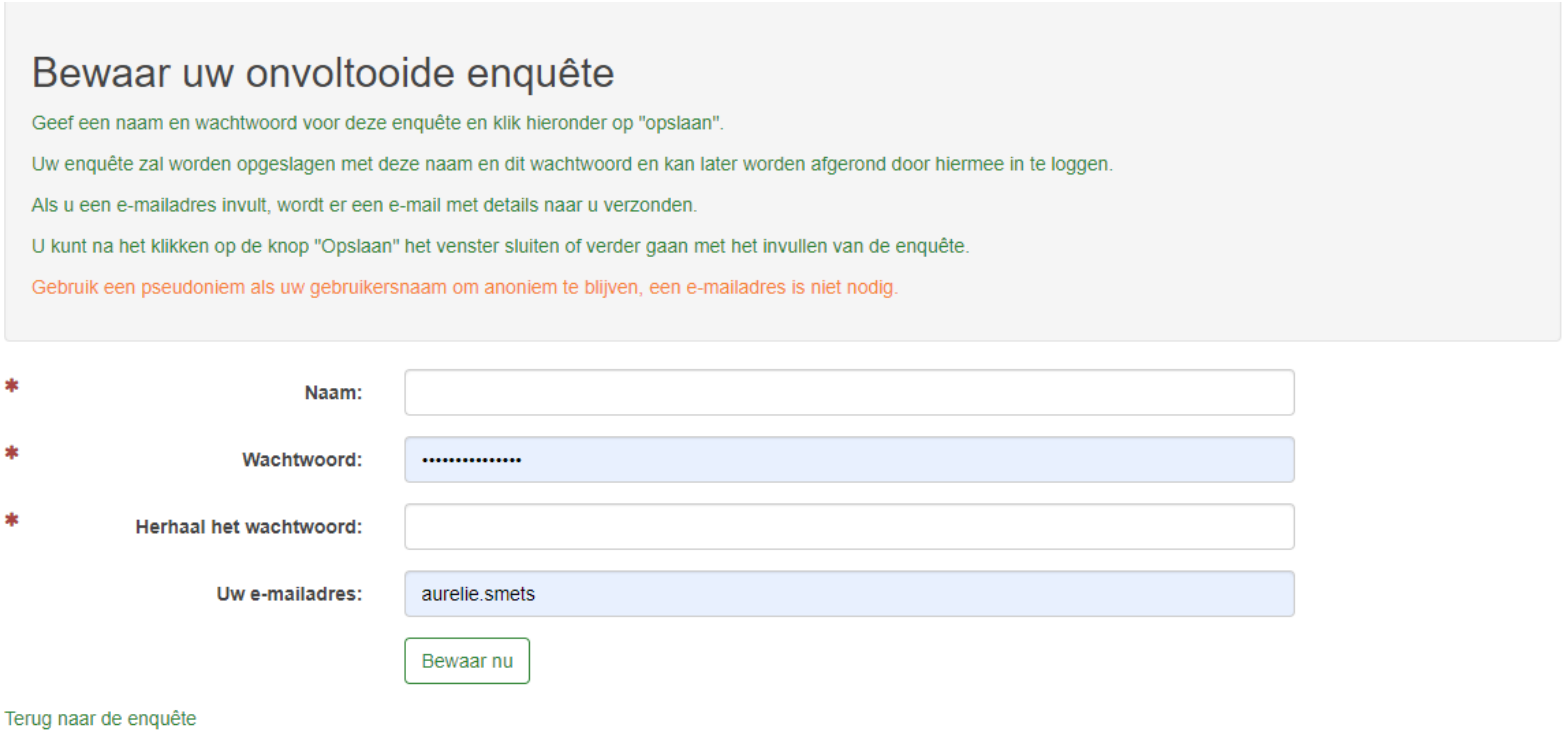

Limesurvey

Later hervatten

- Je krijgt een automatische mail met alle gegevens en een link waarmee je de enquête opnieuw kunt laden:

Limesurvey

Later hervatten - opnieuw openen

- Als je de enquête via deze link opnieuw opent, vul je de naam en het wachtwoord in dat je hebt gebruikt om de enquête op te slaan:

Limesurvey

Hoe druk ik een overzicht van mijn antwoorden af?

Na het verzenden van de enquête, krijg je de mogelijkheid om je antwoorden af te drukken. Je klikt **linksonder** op de knop

Je exporteert de respons best als **queXML PDF**.

Voldoet deze afdruk toch niet, kan je steeds een afdruk vragen aan aurelie.smets@samvzw.be .

Limesurvey

Ik heb me vergist, kan ik nog wijzigingen aanbrengen?

Zolang je de enquête niet hebt verzonden, kan je via de knop “vorige” terugkeren naar eerdere vragen en je antwoorden wijzigingen.

Eenmaal je de enquête verzonden hebt, kan je jouw antwoorden niet meer wijzigen. Heb je per ongeluk een foutje gemaakt, neem dan contact op met Aurélie Smets van SAM. Zij zal de nodige aanpassingen doen of de enquête opnieuw “open” zetten.

Vragen?

Nood aan een hulplijn:

Aurélie Smets

- 0492 97 52 81
- Aurelie.smets@samvzw.be

sam steunpunt mens en samenleving